

Kada je knez Miloš Obrenović četrdesetih godina XIX veka bio u izgnanstvu, u Beču, došao je na ideju da okupi Srbe koji su tu živeli. Da bi tome dao veći značaj pozvao je Johana Štrausa mlađeg, kralja valcera i dao mu svesku sa srpskim varoškim pesmama, uz zahtev da napiše muziku za orkestar, za veliki Svetosavski bal koji je trebao da se održi 28. januara 1846. godine u restoranu „Zlatna kruška” u Beču.

Štraus je ovu muziku nazvao „Srpski kadril” i svirao je to delo sa svojim orkestrom, a od 1995. godine, ova muzika je zaštitni znak svih srpskih Svetosavskih balova u Beču.

Svetosavski koncert u Šidu povodom Krsne slave Srpsko kulturno umetničko društvo “Sveti Sava” iz Šida, u organizaciji Kulturno obrazovnog centra, u velikoj sali Sportskog centra u Šidu, nije počeo “Srpskim kadrilom”, već Svetosavskom himnom “Usklikniomo s ljubavlju”, koju je pevalo 200 učesnika koncerta i preko 1.000 posetilaca, ali je očigledno, da se ta ideja očuvanja srpske kulturne tradicije, brižljivo neguje. Ovako svečano posebno SKUD “Sveti Sava” iz Šida, obeležava ovaj dan od svog nastanka 1995. godine.

Čovek za kojeg kažu da je i srce i duša ovog Društva, koreograf i umetnički rukovodilac, i glavni “krivac” što je ovogišnji Svetosavski bal bio izuzetan, Radovan Grčić, imao je razloga da bude ponosan. Aktivan je još od vremena kada je Društvo egzistiralo pod imenom Radničko kulturno umetničko društvo „Hempro“, a potom i kada je preraslo u SKUD „Sveti Sava“. Rezultati njegovog minulog 25 godišnjeg predanog rada, mogli su najbolje da se vide na koncertu. Na njemu su učestvovali najmlađi članovi društva, i izvođači. Nažalost, SKUD „Sveti Sava“ još uvek relativno mlado Društvo, pa generacija veterana još nije prispela. O svom radu i ljubavi utkanom u Društvo, gospodin Grčić kaže:

-Najbitnije je da je na našim koncertima puno energije, što je pokazao i ovaj koncert. Svi igrači daju sve od sebe, svoju dušu, što publika negde oseti. I ta razmena dobrih vibracija između izvođača i publike je najvažnija, jer nam je to jedina, ali i najveća nagrada. Mi smo puki amateri, i tako treba da ostane. Nama je igranje, pevanje nešto što radimo zato što to volimo, zato što u tome uživamo i ako uspemo da to uspemo da prenesemo na publiku onda je to naša satisfakcija.

- Društvo danas okuplja od 300 do 350 članova. Teško je reći tačan broj, zato što smo mi mala sredina iz koje mladi odlaze na studije, pa se vrate ili ne vrate, po završetku studija, sada već i srednju školu počinju da pohađaju po Novom Sadu i Beogradu. Imamo pet igračkih sekcija, tambraški orkestar, narodni orkestar i mušku i žensku pevačku grupu. Večeras se predstavila samo ženska pevačka grupa, ali se trudimo da što više negujemo narodno pevanje.

-Tokom prošle godine smo imali oko 30 nastupa, koji su bili vrlo bitni iz tog razloga što je preko

50 posto bilo po mesnim zajednicama naše opštine, kojih ima devetnaest. Mi podstičemo narodno stvaralaštvo po selima jer je npr, samo u toku prošle godine osnovano osam kulturno-umetničkih društava zahvaljujući SKUD „Svetom Savi“, koji je svojim nastupima privukao decu i omladinu, i napravio neke pelcere iz kojih ćemo možda, jednog dana imati koristi, tj. nove igrače, i da nam se to na najlepší mogući način vrati. Bez obzira na broj naših nastupa, naš entuzijizam, rad na izučavanju, prenošenju i širenju izvornog narodnog stvaralaštva nikada nije dovoljan. Uvek mislimo da smo zapostavljeni u odnosu na neke druge sfere, ali smatram da bi se u neko dogledno vreme kao jedan vid umetnosti i narodne tradicije mogao uvesti u škole, za početak fakultativno, jer ko izgubi korene svog naroda izgubio je više no što može da zamisli.

-Okolo nas je okupljena velika ekipa. Vredne ruke naših žena pomažu nam oko šivenja pojedinih delova nošnji, oko veza, imamo više sponzora, neki manje, neki više pomažu da kompletiramo nošnje, čuvamo ono što imamo i dovijamo se na razne druge načine. Moglo bi to da bude i bolje ali... Kao umetnički rukovodilac sa preko 25 godina staža, još uvek pohađam seminare na državnom nivou i seminare po Vojvodini, na kojima naši istaknuti etnolozi, muzikolozi, teatrolozi prezentuju materijal koji istražuju. Pored toga dosta i mi sami istražujemo i trudimo se da budemo što autentičniji, da to ostane u nekom izvornom obliku i mislim da u tome i uspevamo, naravno da stilizujemo u skladu sa vremenom, postavljamo savremenu scenu, a ne kako se to izvodilo pre 100 godina, na raskršćima i crkvenim portama – obavestio je Radovan Grčić.

Potvrda da se u Društvu dobro radi jeste i druženje, koje se obavezno nastavlja posle svakog održanog koncerta, pa pesma i igra traje dok vreme to dozvoljava, jer je toliko energije skoncentrisano na jednom mestu, nemoguće potrošiti. Najbolja potvrda kvaliteta i dobrog pravca njegovog rada je i njegov sin Stefan, koji je ovom prilikom dobio zahvalnicu, za deset godina igranja u Društvu.

Naš poznati magistar klavira, redovni profesor Fakulteta muzičkih umetnosti, gostujući profesor na Megatrend univerzitetu i Akademiji lepih umetnosti i član KUD „Kolo“, Nikola Rackov, priznao je jednom prilikom, da je zahvaljujući našoj narodnoj pesmi, a ne klasičnoj muzici, nekoliko puta obišao svet. Naša prava, izvorna pesma i igra proizašla iz srpske tradicije, u kojoj su opevane sve lepote i patnje, kojima su predstavljeni običaji, udvaranja, rada, svadbi i bojeva je ono po čemu je Srbija posebna i jedinstvena u svetu. I upravo tu osobenost svet zna da prepozna i koje god naše KUD nastupa u inostranstvu, koncerti su rasprodati, a publika oduševljena.

Tako je bilo i ovoga puta, i ovom prilikom upućujemo sve čestitke SKUD "Svetom Savi" i svim njegovim članovima i želimo im dugo trajanje i što više nastupa.